

SOMMERLEJR 2010

Forkyndelsen

Du sidder nu med forkyndelsen, der er lavet til sommerlejren 2010 "På eventyr med FDF". Forkyndelsen er lavet med udgangspunkt i nogle af den eventyr, der fortælles i løbet af sommerlejren, og den er udarbejdet af FDFs Kristendomsudvalg 2010.

Materialet er ikke et færdigt materiale, I uden forberedelse blot kan læse op. For at andagterne bliver gode og vedkommende er det vigtigt, at I bruger lidt tid på at forberede dem. Læs andagten igennem og forhold dig til kommentarerne. Brug kommentarerne til at forberede dig på, hvad du vil fremhæve og hvordan du vil fortælle. Pil de elementer ud af andagterne, der fungerer bedst for dig og find selv på andre ting. Andagterne er blot en række byggeklodser, som I selv skal gøre levende.

God fornøjelse

RAMMER

Det er en god ide at tænke rammerne omkring forkyndelsen igennem og gøre forkyndelsen på sommerlejren til noget særligt. Det handler om at skabe et rum, hvad enten det er inde eller ude, hvor både børn og voksne ved, at nu sker der noget særligt.

Tænk f.eks. i, hvordan man sidder. Skal man sidde på stole, madrasser eller rundt omkring bålet? Skal man sidde og se på hinanden eller alle sammen vende i samme retning? Er der et særligt sted på lejren, hvor udsigten er smuk, hvor skoven danner en rolig ramme eller lignende? Find gerne et sted og en måde at sidde på, der er anderledes end lejrens øvrige aktiviteter.

Når stedet er fundet skal man tænke udsmykningen igennem. Nogen gange klarer naturen det hele for os, og området kan dårligt blive smukkere. Andre gange kan der være brug for at hænge et bestemt billede op eller på anden måde vise, at det her er et andagtsrum. Brug også gerne levende lys eller tænd et lille bål...forudsat I sidder udenfor.

Husk at snakke med børnene under andagten. Noget af det vi er rigtig gode til i FDF er at lave andagter med større fokus på dialog end man har f.eks. i gudstjenesten. Det giver mulighed for, at deltagerne ikke blot sidder passivt og lytter, men også aktivt tager del i andagten og er med til at gøre den mere vedkommende. Det kan selvfølgelig også betyde, at andagten går i en lidt anden retning, end man havde planlagt, men hvis man er godt forberedt, så gør det heller ikke noget. Og det er vel aldrig noget problem at andagten bliver mere relevant end man selv havde planlagt...

ANDAGTSTAVLE

I kan også lave en form for mødetavle til andagten, der er med til at udsmykke rummet. Til den første andagt skal alle lave deres eget lille kors. Det kan I lave enten ud af træ, eller I kan lave det ud af ståltråd. Klip et stykke ståltråd af på ca. 50 cm til hver deltager. Fold tråden, således at den danner et kors – først på den lange led, og så på den korte led. Nu har hver deltager deres eget personlige kors, og det kan de tage med til andagterne og hænge f.eks. på en gren eller en tavle, der så kan danne en form for altertavle.

INDHOLDSFORTEGNELSE

SOMMERLEJR 2010	1
FORKYNDELSEN	1
INDHOLDSFORTEGNELSE	3
DAG 1 LØRDAG	4
SNEGLEN & ROSEBUSKEN	4
<i>Kommentar</i>	5
DAG 2 SØNDAG	6
GUDSTJENESTE I DEN LOKALE KIRKE	6
KLODSHANS	6
<i>Kommentar</i>	8
DAG 3 MANDAG	9
DEN GRIMME ÆLLING	9
<i>Kommentar</i>	13
DAG 4 TIRSDAG	14
HVAD FATTER GØR, DET ER ALTID DET RIGTIGE	14
<i>Kommentar</i>	16
DAG 5 ONSDAG	18
EVENTYR FRA ZAMBIA	18
DAG 6 TORSDAG	19
DEN STANDHAFTIGE TINSOLDAT	19
<i>Kommentar</i>	21
DAG 7 FREDAG	23
DEN LILLE PIGE MED SVOVLSTIKKERNE	23
<i>Kommentar</i>	24

DAG I LØRDAG

EVENTYR

Sneglen & rosenbusken

Eventyret er blevet fortalt som en del af dagens program, men start evt. andagten med ganske kort at genfortælle handlingen.

TING

Blomsterfrø, der kan spire frem og skabe liv.

AKTIVITET

Lav kors som beskrevet under rammer for andagten.

Plant blomster rundt omkring på lejren. Eller hvis I kan få lov, så plant en rosenbusk – så har I også bidraget til lejren i de kommende år.

BØN

Kære Gud

Vær med os, så vi kan åbne øjnene og se alle de muligheder, som livet bringer

Vær med os her på denne sommerlejr, og vær med alle vores familier og venner, uanset hvor de er, og hvad de laver.

Lad også dem se mulighederne i stedet for problemerne

Hør os, når vi sammen beder

Fadervor...

SANGE

”Menneske din egen magt”

(March og Lejr nr. 25)

”Græsset er vådt” eller ”Solsortesang”

(March og Lejr nr. 73, enten morgen- eller aftensang alt efter, hvornår I holder andagt)

Rundt om Haven var et Gjerde af Nøddebuske, og udenfor var Mark og Eng med Køer og Faar, men midt i Haven stod en blomstrende Rosenhæk, under den sad en Snegl, den havde Meget i sig, den havde sig selv

"Vent til min Tid kommer!" sagde den, "jeg skal udrette noget Mere, end at sætte Roser, end at bære Nødder, eller give Mælk, som Køer og Faar!"

"Jeg venter grumme Meget af den!" sagde Rosenhækken. "Tør jeg spørge, naar kommer det?"

"Jeg giver mig Tid!" sagde Sneglen. "De har nu saa megen Hastværk! det spænder ikke Forventningerne!"

Næste Aar laae Sneglen omtrent paa samme Sted i Solskinnet under Rosentræet, der satte Knop og udfoldede Roser, altid friske, altid nye. Og Sneglen krøb halv frem, strakte ud Følehornene, og tog dem til sig igjen.

"Alt seer ud, som ifjor! der er ingen Fremgang skeet; Rosentræet bliver ved Roserne, videre kommer det ikke!"

Sommeren gik, Efteraaret gik, Rosentræet havde stadigt Blomster og Knopper lige til Sneen faldt, Veiret blev raat og vaadt, Rosentræet bøiede sig mod Jorden, Sneglen krøb i Jorden.

Nu begyndte et nyt Aar, og Roserne kom frem, og Sneglen kom frem.

"Nu er De en gammel Rosenstok!" sagde den. "De maa snart see at gaee ud. De har givet Verden Alt, hvad De har havt i Dem; om det betød Noget, er et Spørgsmaal, jeg ikke havde Tid at tænke over; men det er da tydeligt, De har ikke gjort det Mindste for Deres indre Udvikling, der var ellers kommet noget Andet frem af Dem. Kan De forsvare det? De gaer nu snart op i bare Pind! Kan De forstaae, hvad jeg siger?"

"De forskrækker mig!" sagde Rosenhækken. "Det har jeg aldrig tænkt over!"

"Nei, De har nok aldrig givet Dem meget af med at tænke! har De nogensinde gjort rede for Dem selv, hvorfor De blomstrede, og hvorledes det gik til med at blomstre. Hvorledes og ikke anderledes!"

"Nei!" sagde Rosenhækken. "Jeg blomstrede i Glæde, for jeg kunde ikke andet. Solen var saa varm, Luften saa forfriskende, jeg drak den klare Dug, og den stærke Regn; jeg aandede, jeg levede! Der kom fra Jorden en Kraft op i mig, der kom en Kraft fra Oven, jeg fornem en Lykke, altid ny, altid stor, og derfor maatte jeg altid blomstre; det var mit Liv, jeg kunde ikke andet!"

"De har ført et meget mageligt Liv!" sagde Sneglen.

"Tilvisse! Alt blev givet mig!" sagde Rosenhækken; "men Dem blev endnu Mere givet! De er een af disse tænkende, dybsindige Naturer, een af de høit begavede, der vil forbause Verden!"

"Det har jeg aldeles ikke isinde!" sagde Sneglen. "Verden kommer ikke mig ved! hvad har jeg med Verden at gjøre? jeg har Nok med mig selv og Nok i mig selv!"

"Men skulle vi ikke Alle her paa Jorden give vor bedste Deel til de Andre! bringe hvad vi kunne -! ja, jeg har kun givet Roser! - men De? De, som fik saa Meget, hvad gav De Verden? Hvad giver De den?"

"Hvad jeg gav? Hvad jeg giver? jeg spytter af den! den duer ikke! den kommer ikke mig ved. Sæt De Roser, De kan ikke drive det videre! lad Hasselbusken bære Nødder! lad Køer og Faar give Mælk; de have hver deres Publicum, jeg har mit i mig selv! jeg gaer ind i mig selv, og der bliver jeg. Verden kommer ikke mig ved!"

Og saa gik Sneglen ind i sit Huus og kittede det til.

"Det er saa sørgeligt!" sagde Rosentræet. "Jeg kan med bedste Villie ikke krybe ind, jeg maa altid springe ud, springe ud i Roser. Bladene falde af, de flyve hen i Vinden! dog een af Roserne saae jeg blive lagt i Huusmoderens Psalmebog, een af mine Roser fik Plads ved en ung, deilig Piges Bryst og een blev kysset af en Barnemund i livsalig Glæde. Det gjorde mig saa vel, det var en sand Velsignelse. Det er min Erindring, mit Liv!"

Og Rosentræet blomstrede i Uskyldighed, og Sneglen dvaskede i sit Huus, Verden kom ikke ham ved.

Og Aaringer gik.

Sneglen var Jord i Jorden, Rosentræet var Jord i Jorden; ogsaa Erindringsrosen i Psalmebogen var veiret hen, - - men i Haven blomstrede nye Rosenhækker, i Haven voxte nye Snegle; de krøb ind i deres Huus, spyttede, - Verden kom ikke dem ved.

Skal vi læse Historien om forfra igjen? - Den bliver ikke anderledes.

Kommentar

Rosenhækken og sneglen har to meget forskellige personligheder. Rosenhækken står og blomstrer og giver smukke blomster. Den blomstrer og er glad, fordi den kunne ikke andet. Den gjorde det, som den kunne og var glad og tilfreds for det. Lige indtil sneglen spurgte rosenhækken, om den dog ikke burde gøre noget mere, om den ikke burde gøre noget for dens indre udvikling. Det havde rosenhækken aldrig tænkt over, for den følte, at alt blev givet til den, og den gjorde jo bare det, den kunne. Men, spurgte rosenhækken til sneglen, hvad har du gjort for verden? Det er et rigtig godt spørgsmål, og det kan vi også med fordel stille os selv. Og sneglens svar, ja sneglen mente ikke, at verden kom den ved – den havde nok med sig selv og nok i sig selv. Det svar forstod rosenhækken ikke helt, den spurgte, om vi ikke alle her på jorden skulle gøre det bedste vi kunne, give hvad vi kunne? Rosenhækken havde blot givet roser, men den syntes dog, at sneglen med alle dens evner burde give nok så meget mere.

Selvom sneglen sikkert vil være uenig med os, så er det ret tydeligt for os, at det er rosenhækken, der er den klogeste af de to. Det er rosenhækken der kan se, at det ikke handler om at mure sig ind i sit eget hus og foragte verden, men derimod handler om, hvad vi kan give til verden. Det handler om at leve livet og bidrage med alt, hvad vi kan. Det er ikke uvæsentligt at huske på her i starten på en sommerlejr. Tænk hvordan lejren ville være, hvis alle bare murede sig inde i sig selv og sagde, at verden og alt omkring mig rager mig en pap-hat. Ja det ville sikkert ikke være så sjovt at være på lejr, som hvis alle er glade, fulde af energi og fuld af lyst til at bidrage til, at det her bliver verdens bedste sommerlejr.

Sneglen bekymrer sig over alt i livet. Den bekymrer sig alt for meget og tænker alt for længe over tingene, så til sidst bliver den slet ikke i stand til at gøre noget som helst. Rosenhækken lever derimod uden bekymringer, og den blomstrer og spreder glæde uden at tænke over, om det nu også er det rigtige at gøre, eller om den burde gøre noget andet. Vi skal selv forsøge at leve livet som rosenhækken, og i Biblen kan vi få hjælp dertil og blive mindet om, at livet ikke bare skal være fuldt af bekymringer. Hør bare historien fra Matthæus' fortælling om Jesus

Matthæus' fortælling om Jesus kapitel 6,25-34 (fra Den Nye Aftale)

"Derfor siger jeg til jer: I skal ikke bekymre jer om hvad I skal spise og drikke, eller hvordan I får tøj på kroppen. Er livet ikke mere end mad, og er kroppen ikke mere end tøj? Se på fuglene. De sår ikke og høster ikke og samler sig ikke noget forråd, men jeres far i himlen sørger alligevel for at de får noget at spise. Er I ikke meget mere værd end fuglene? Og kan I forlænge jeres liv med så meget som en dag ved at bekymre jer? Hvorfor spekulerer I over hvad I skal tage på? Se på markens liljer: De hverken arbejder eller spinder, men ikke engang kong Salomon var lige så overdådigt klædt på som de er. Gud sørger for at græsset på marken er grønt og flot, selv om det vokser frem den ene dag og bliver kastet i ovnen den næste. Tror I så ikke også han vil sørge for jer? Tror I overhovedet på ham? Lad være med at bekymre jer og sig: "Hvad skal vi nu spise og drikke?" eller "Hvad skal vi tage på?" Det er kun de der ikke tror på Gud, der er nødt til at spekulere over den slags. Men I har en far i himlen der ved at I har brug for det. Nej, I skal koncentrere jer om Guds rige og det Gud vil have jer til, og så vil han sørge for alt det andet. I skal ikke bekymre jer om dagen i morgen; det kan I gøre når den tid kommer. Der er ondskab nok at bekymre sig om i dag.

DAG 2 SØNDAG

Gudstjeneste i den lokale kirke

Hvis en af sommerlejrens dage er en søndag, er det en rigtig god idé at deltage i den lokale sognekirkes gudstjeneste. Gudstjenesten behøver ikke være en del af idérammen, men I kan jo tage kontakt til præsten og fortælle ham/hende, at I deltager i gudstjenesten, og at I er på sommerlejr med et spændende tema – så kan det nemt være at præsten tager det med i sin prædiken.

Rent praktisk bør I lige undersøge, hvor langt der er fra det sted, I holder sommerlejr og til den nærmeste kirke – og om der er gudstjeneste den søndag, I er på sommerlejr.

EVENTYR

Klodshans

TING

En gammel træsko. Den ser ikke ud til at have nogen stor værdi, men tingene er ikke altid, som de ser ud.

AKTIVITET

”På jagt efter det mindste, der kan være det største – en hurtig skattejagt...”

Alle skal af sted på skattejagt og finde det mindste i naturen, som de synes er flot eller imponerende. Måske en lille blomst, et lille insekt eller lignende. Når alle har fundet deres ting vender de tilbage og man kan tage en snak om, at det ikke kun er de store ting i naturen, der kan være flotte og imponerende. Nogle gange kan det mindste også være det flotteste.

Ude paa Landet var der en gammel Gaard, og i den var der en gammel Herremand, som havde to Sønner, der vare saa vittige, at det Halve var nok; de vilde frie til Kongens Datter og det turde de, for hun havde ladet kundgiøre at hun vilde tage til Mand, den, hun fandt bedst kunde tale for sig.

De To forberedte sig nu i otte Dage, det var den længste Tid de havde til det, men det var ogsaa nok, for de havde Forkundskaber og de ere nyttige. Den Ene kunde udenad hele det latinske Lexicon og Byens Avis for tre Aar, og det baade forfra og bagfra; den Anden havde gjort sig bekendt med alle Laugs-Artiklerne og hvad hver Oldermænd maatte vide, saa kunde han tale med om Staten, meente han, dernæst forstod han ogsaa at brodere Seler, for han var fiin og fingernem.

"Jeg faaer Kongedatteren!" sagde de begge To, og saa gav deres Fader dem hver en deilig Hest; han, som kunde Lexiconet og Aviserne fik en kulsort, og han, som var oldermænds-klog og broderede fik en melkevid, og saa smurte de sig i Mundvigerne med Levertran, forat de kunde blive mere smidige. Alle Tjenestefolkene vare nede i Gaarden for at see dem stige til Hest; i det samme kom den tredie Broder, for der var tre, men der var Ingen der regnede ham med, som Broder, for han havde ikke saadan Lærdom som de To, og ham kaldte de bare Klods-Hans.

"Hvor skal I hen siden I er i Stadstøiet?" spurgte han.

"Til Hove for at snakke os Kongedatteren til! har Du ikke hørt hvad Trommen gaaer om over hele Landet!" og saa fortalte de ham det.

"Hille den, saa maa jeg nok med!" sagde Klods-Hans og Brødrene loe af ham og red afsted.

"Fader, lad mig faae en Hest!" raabte Klods-Hans. "Jeg faaer saadan en Lyst til at gifte mig. Ta'er hun mig, saa ta'er hun mig! og ta'er hun mig ikke, saa ta'er jeg hende alligevel!"

"Det er noget Snak!" sagde Faderen, "Dig giver jeg ingen Hest. Du kan jo ikke tale! nei, Brødrene det er Stads-Karle!"

"Maa jeg ingen Hest faae!" sagde Klods-Hans, "saa ta'er jeg Gedebukken, den er min egen, og den kan godt bære mig!" og saa satte han sig skrævs over Gedebukken, stak sine Hæle i Siden paa den og foer afsted hen ad Landeveien. Hui! hvor det gik. "Her kommer jeg!" sagde Klods-Hans, og saa sang han saa at det skingrede efter.

Men Brødrene red ganske stille forud; de talte ikke et Ord, de maatte tænke over paa alle de gode Indfald, de vilde komme med, for det skulde nu være saa udspekuleret!

"Halehoi!" raabte Klods-Hans, "her kommer jeg! see hvad jeg fandt paa Landeveien!" og saa viste han dem en død Krage, han havde fundet!

"Klods!" sagde de, "hvad vil Du med den?"

"Den vil jeg forære til Kongedatteren!"

"Ja, gjør Du det!" sagde de, loe og red videre.

"Halehoi! her kommer jeg! see, hvad jeg nu har fundet, det finder man ikke hver Dag paa Landeveien!"

Og Brødrene vendte om igjen for at see hvad det var. "Klods!" sagde de, "det er jo en gammel Træsko, som Overstykket er gaet af! skal Kongedatteren ogsaa ha' den?"

"Det skal hun!" sagde Klods-Hans; og Brødrene loe og de red og de kom langt forud.

BØN

Kære Gud

Nogle gange kan vi føle os som Klods Hans og stå tilbage, når vores brødre er rejst af sted på de fine heste
 Vær med os og lad os se mulighederne lige som Klods Hans gjorde
 Vær med os, så vi får mod til at drage ud i verden - selv på en gedebuk
 Lær os at huske på, at tingene ikke altid er, som de ser ud
 Og lær os at huske, at selv det mindste i livet kan være det største
 Tak for dagene vi har sammen her på lejren
 Vær med os her, og vær med alle vores familier og venner, uanset hvor de er, og hvad de laver.
 Hør os, når vi sammen beder
 Fadervor...

SANGE

"Du satte dig selv i de nederstes sted"
 (March og Lejr nr. 23)

"Græsset er vådt" eller "Solsortesang"
 (March og Lejr nr. 73, enten morgen- eller aftensang alt efter, hvornår I holder andagt)

"Halehoi! her er jeg!" raabte Klods-Hans; "nei, nu bliver det værre og værre! halehoi! det er mageløst!"

"Hvad har Du nu fundet!" sagde Brødrene.

"O!" sagde Klods-Hans, "det er ikke til at tale om! hvor hun vil blive glad, Kongedatteren!"

"Uh!" sagde Brødrene, "det er jo Pludder der er kastet lige op af Grøften!"

"Ja det er det!" sagde Klods-Hans, "og det er den fineste Slags, man kan ikke holde paa den!" og saa fyldte han Lommen.

Men Brødrene red alt hvad Tøiet kunde holde, og saa kom de en heel Time forud og holdt ved Byens Port, og der fik Frierne Nummer eftersom de kom, og blev sat i Række, sex i hvert Geled og saa tæt at de ikke kunde røre Armene, og det var nu meget godt, for ellers havde de sprættet Rygstykkerne op paa hverandre, bare fordi den Ene stod foran den Anden.

Alle Landets øvrige Indvaanere stode rundt om Slottet, lige op til Vinduerne for at see Kongedatteren tage mod Frierne, og ligesom een af dem kom ind i Stuen, slog Talegaven klik for ham.

"Duer ikke!" sagde Kongedatteren. "Væk!"

Nu kom den af Brødrene, som kunde Lexiconet, men det havde han reent glemt ved at staae i Række, og Gulvet knirkede og Loftet var af Speilglas, saa at han saae sig selv paa Hovedet, og ved hvert Vindue stode tre Skrivere og en Oldermann, der hver skrev op Alt hvad der blev sagt, at det strax kunde komme i Avisen og sælges for to Skilling paa Hjørnet. Det var frygteligt, og saa havde de fyret saadan i Kakkellovnen, at den var rød i Tromlen!

"Det er en svær Varme her er herinde!" sagde Frieren.

"Det er fordi min Fader i Dag steger Hanekyllinger!" sagde Kongedatteren.

"Bæ!" der stod han, den Tale havde han ikke ventet; ikke et Ord vidste han at sige, for noget Morsomt vilde han have sagt. Bæ!

"Duer ikke!" sagde Kongedatteren. "Væk!" og saa maatte han afsted. Nu kom den anden Broder.

"Her er en forfærdelig Hede!" - sagde han.

"Ja, vi steger Hanekyllinger i Dag!" sagde Kongedatteren.

"Hvad be - hvad?" sagde han, og alle Skrivelserne skrev Hvad be - hvad!

"Duer ikke!" sagde Kongedatteren. "Væk!"

Nu kom Klods-Hans, han red paa Gedebukken lige ind i Stuen. "Det var da en gloende Hede!" sagde han.

"Det er fordi jeg steger Hanekyllinger!" sagde Kongedatteren.

"Det var jo rart det!" sagde Klods-Hans, "saa kan jeg vel faae en Krage stegt?"

"Det kan De meget godt!" sagde Kongedatteren, "men har De Noget at steger den i, for jeg har hverken Potte eller Pande!"

"Men det har jeg!" sagde Klods-Hans. "Her er Kogetøi med Tinkrampe!" og saa trak han den gamle Træsko frem og satte Kragen midt i den.

"Det er til et heelt Maaltid!" sagde Kongedatteren, "men hvor faae vi Dyppelse fra!"

"Den har jeg i Lommen!" sagde Klods-Hans. "Jeg har saa meget jeg kan spille af det!" og saa heldte han lidt Pludder af Lommen.

"Det kan jeg lide!" sagde Kongedatteren, "Du kan da svare! og Du kan tale og Dig vil jeg have til Mand! men veed Du, at hvert Ord vi sige og har sagt, skrives op og kommer imorgen i Avisen! ved hvert Vindue seer Du staae tre Skrivere og en gammel Oldermann, og Oldermannen er den Værste for han kan ikke forstaae!" og det sagde hun nu for at gjøre ham bange. Og alle Skrivelserne vrinskede og slog en Blæk-Klat paa Gulvet.

"Det er nok Herskabet!" sagde Klods-Hans, "saa maa jeg give Oldermannen det Bedste!" og saa vendte han sine Lommer og gav ham Pluddren i Ansigtet.

"Det var fiint gjort!" sagde Kongedatteren, "det kunde jeg ikke have gjort! men jeg skal nok lære det!" -

Og saa blev Klods-Hans Konge, fik en Kone og en Krone og sad paa en Throne, og det har vi lige ud af Oldermannens Avis - og den er ikke til at stole paa!

Kommentar

Vi kender vel alle sammen eventyret om Klods-Hans, hvor det er den snaksaglige, men lidt dumme lillebror, der vinder prinsessens hjerte og det halve kongerige. Det virker måske lidt uretfærdigt, men også ret befriende. De to ældre brødre var jo blevet så kloge, at de næsten kunne undvære hovedet...og uden hovedet er det svært at se, høre, smage, lugte og opleve livet!

Brødrene var utrolig kloge – de kunne hele det latinske leksikon udenad og byens avis for de tre sidste år både forfra og bagfra, men de havde i lang tid været begravet i bøger og glemt at kigge op. De havde glemt at se mennesker og livet omkring dem, glemt at opleve alle de små ting, der gør livet værdifuldt. Og sådan er der vist mange mennesker i Danmark, der har det. Vi har så travlt. Hele tiden planlægger vi og arbejder for at komme videre. Vi kan ikke bare være glade og tilfredse med, hvad vi har, men skal hele tiden arbejde for at få mere. Alting skal kunne betale sig, og vi er bange for at stoppe op, mærke livet og være som Klods-Hans. Så måske skal vi øve os lidt i at være små Klods-Hans'er! Vi skal have samme gå-på-mod og lyst til livet, som Klods-Hans viste, da han ikke bare gav op, selvom han ikke fik nogen hest og faderen ikke syntes, at han var klog nok til at tage af sted. Han tog sin egen ged, og halehoi, af sted det gik, og efter at have fundet både en krage, en gammel træsko og noget dejlig mudder, ja så endte Klods-Hans med at tage prinsessen med storm og blive den udvalgte.

Så hvem var egentlig størst – Klods-Hans eller hans brødre? I starten af historien var det klart brødrene, der blev regnet for de største, men det var det ikke, da historien kom til sin ende.

Da Jesus gik på jorden var hans disciple også interesserede i at vide, hvem der var størst. Hør bare her:

Matthæus' fortælling om Jesus kapitel 18,1-5 (fra Den Nye Aftale)

Kort tid efter kom disciplene og spurgte Jesus: "Hvem er egentlig størst i Guds rige?" Jesus kaldte et barn hen til sig og stillede det midt imellem disciplene. "Hør nu her," sagde han. "Hvis I ikke ændrer jer og bliver som børn, kommer I slet ikke ind i Guds rige. Den der gør sig lige så lille som barnet her, han er den største i Guds rige. Hvis nogen tager imod sådan et barn på grund af mig, er det i virkeligheden mig han tager imod."

Det var måske ikke lige det svar, disciplene havde forventet. Mon ikke de havde regnet med, at det var fine, gamle mænd, der blev regnet for de største. Eller måske havde de endda håbet på, at de ville blive nævnt som nogle af de største. Men det var børnene, Jesus fremhævede...

Og hvorfor nu det? Jo, små børn har det ligesom Klods-Hans. De fryder sig over selv de mindste ting i livet. Samler skøre ting sammen og synes alt er fantastisk. De ser muligheder i stedet for begrænsninger, og lader sig ikke stoppe over, at tingene ser lidt komplicerede ud. Og små børn har også den evne, at de ikke bekymrer sig eller sætter betingelser for livet, og netop sådan vil Gud gerne, at vi tager imod livet. Vi skal tage imod livet og se mulighederne frem for begrænsninger i livet. Og vi skal være trygge ved, at Gud er med os og altid vil være med os når vi står over for nye udfordringer og nye muligheder. Gud er med os alle uanset om vi kan det latinske leksikon udenad, eller vi har en gedebuk og kan tale for os.

DAG 3 MANDAG

EVENTYR

Den grimme ælling

Andagten af fra FDFs forkyndelsesmateriale "12", der blev sendt ud til alle kredse i forbindelse med sæsonstarten. Hvis ikke materialet allerede er i brug, så kan I her få en lille smagsprøve på materialet.

Start andagten med kort genfortælling af eventyret om Den grimme ælling

TING

Fjer

AKTIVITET

Søsæt plastikænder. Køb nogle gule plastikænder og skriv små sedler med hilsner, som I putter i plastikposer og sætter fast på ænderne. Send herefter ænderne ud på rejse ved at søsætte dem på havet.

Der var saa deiligt ude paa Landet; det var Sommer, Kornet stod guult, Havren grøn, Høet var reist i Stakke nede i de grønne Enge, og der gik Storken paa sine lange, røde Been og snakkede ægyptisk, for det Sprog havde han lært af sin Moder. Rundtom Ager og Eng var der store Skove, og midt i Skovene dybe Søer; jo, der var rigtignok deiligt derude paa Landet! Midt i Solskinnet laae der en gammel Herregaard med dybe Canaler rundt om, og fra Muren og ned til Vandet voxte store Skræppeblade, der vare saa høie, at smaa Børn kunde staae opreiste under de største; der var ligesaa vildsomt derinde, som i den tykkeste Skov, og her laae en And paa sin Rede; hun skulde ruge sine smaa Ællinger ud, men nu var hun næsten kjed af det, fordi det varede saa længe, og hun sjælden fik Visit; de andre Ænder holdt mere af at svømme om i Canalerne, end at løbe op og sidde under et Skræppeblad for at snadre med hende.

Endelig knagede det ene Æg efter det andet: "pip! pip!" sagde det, alle Æggeblommerne vare blevne levende og stak Hovedet ud.

"Rap! rap!" sagde hun, og saa rappede de sig alt hvad de kunde, og saae til alle Sider under de grønne Blade, og Moderen lod dem see saa meget de vilde, for det Grønne er godt for Øinene.

"Hvor dog Verden er stor!" sagde alle Ungerne; thi de havde nu rigtignok ganske anderledes Plads, end da de laae inde i Ægget.

"Troer I, det er hele Verden!" sagde Moderen, "den strækker sig langt paa den anden Side Haven, lige ind i Præstens Mark! men der har jeg aldrig været! - I ere her dog vel Allesammen!" - og saa reiste hun sig op, "nei, jeg har ikke alle! det største Æg ligger der endnu; hvor længe skal det vare! nu er jeg snart kjed af det!" og saa lagde hun sig igjen.

"Naa hvordan gaaer det?" sagde en gammel And, som kom for at gjøre Visit.

"Det varer saa længe med det ene Æg!" sagde Anden, som laae; "der vil ikke gaae Hul paa det! men nu skal Du see de andre! de ere de deiligste Ællinger jeg har seet! de ligne Allesammen deres Fader, det Skarn han kommer ikke og besøger mig."

"Lad mig see det Æg, der ikke vil revne!" sagde den gamle. "Du kan troe, at det er et Kalkun-Æg! saaledes er jeg ogsaa blevet narret engang, og jeg havde min Sorg og Nød med de Unger, for de ere bange for Vandet, skal jeg sige Dig! jeg kunde ikke faae dem ud! jeg rappede og snappede, men det hjalp ikke! - Lad mig see Ægget! jo, det er et Kalkun-Æg! lad Du det ligge og lær de andre Børn at svømme!"

"Jeg vil dog ligge paa det lidt endnu!" sagde Anden; har jeg nu ligget saalænge, saa kan jeg ligge Dyrehavstiden med!"

"Vær saa god!" sagde den gamle And, og saa gik hun.

Endelig revnede det store Æg. "Pip! pip!" sagde Ungen og væltede ud; han var saa stor og styg. Anden saae paa ham: "Det er da en forfærdelig stor Ælling den!" sagde hun; "ingen af de andre see saadanne ud! det skulde dog vel aldrig være en Kalkun-Kylling! naa, det skal vi snart komme efter! i Vandet skal han, om jeg saa selv maa sparke ham ud!"

Næste Dag var det et velsignet, deiligt Veir; Solen skinnede paa alle de grønne Skræpper. Ællingemoderen med hele sin Familie kom frem nede ved Canalen: pladsk! sprang hun i Vandet: "rap! rap!" sagde hun og den ene Ælling plumpede ud efter den anden; Vandet slog dem over Hovedet, men de kom strax op igjen og fløde saa deilig; Benene gik af sig selv, og alle vare de ude, selv den stygge, graae Unge svømmede med.

"Nei, det er ingen Kalkun!" sagde hun; "see hvor deiligt den bruger Benene, hvor rank den holder sig! det er min egen Unge! i grunden er den dog ganske kjon, naar man rigtig seer paa den! rap! rap! - kom nu med mig, saa skal jeg føre Jer ind i Verden, og præsentere Jer i Andegaarden, men hold Jer altid nær ved mig, at ingen træder paa Jer, og tag Jer iagt for Kattene!"

Og saa kom de ind i Andegaarden. Der var en skrækkelig Støj derinde, thi der var to Familier, som sloges om et Aalehoved, og saa fik dog Katten det.

"See, saaledes gaaer det til i Verden!" sagde Ællingemoderen, og slikkede sig om Snabelen, for hun vilde ogsaa have Aalehovedet. "Brug nu Benene!" sagde hun, "see, at I kunne rappe Jer, og nei med Halsen for den gamle And derhenne! hun er den fornemste af dem Alle her! hun er af spansk Blod, derfor er hun svær, og see I, hun har en rød Klud om Benet! det er noget overordentligt deiligt, og den største Udmærkelse nogen And kan faae, det betyder saameget, at man ikke vil af med hende, og at hun skal kjendes af Dyr og af Mennesker! - Rap Jer! - ikke ind til Beens! en velopdragen Ælling sætter Benene vidt fra hinanden, ligesom Fader og Moder! see saa! nei nu med Halsen og siig: rap!"

Og det gjorde de: men de andre Ænder rundt om saae paa dem og sagde ganske høit: "see saa! nu skal vi have det Slæng til! ligesom vi ikke vare nok alligevel! og fy, hvor den ene Ælling seer ud! ham ville vi ikke taale!" - og strax fløi der en And hen og bed den i Nakken.

"Lad ham være!" sagde Moderen, "han gjør jo Ingen noget!"

"Ja, men han er for stor og for aparte!" sagde Anden, som bed, "og saa skal han nøfles!"

"Det er kjønne Børn, Moder har!" sagde den gamle And med Kluden om Benet, "Allesammen kjønne, paa den ene nær, den er ikke lykkedes! jeg vilde ønske, hun kunde gjøre den om igjen!"

Afspil Christina Aquileras sang "Beautiful". Teksten og kort kommentar til sangen findes herunder

Christina Aquilera "Beautiful".

Spoken:

Don't look at me

Every day is so wonderful
And suddenly, I saw debris
Now and then, I get
insecure
From all the pain, I'm so
ashamed

I am beautiful no matter
what they say
Words can't bring me down
I am beautiful in every single
way
Yes, words can't bring me
down
So don't you bring me down
today

To all your friends, you're
delirious
So consumed in all your
doom
Trying hard to fill the
emptiness
The piece is gone left the
puzzle undone
That's the way it is

You are beautiful no matter
what they say
Words can't bring you down
You are beautiful in every
single way
Yes, words can't bring you
down
Don't you bring me down
today...

No matter what we do
(no matter what we do)
No matter what they say
(no matter what they say)

"Det gaar ikke, Deres Naade!" sagde Ællingemoderen, "han er ikke kjøen, men han er et inderligt godt Gemyt, og svømmer saa deiligt, som nogen af de andre, ja, jeg tør sige lidt till! jeg tænker han voxer sig kjøen, eller han med Tiden bliver noget mindre! han har ligget for længe i Ægget, og derfor har han ikke faaet den rette Skikkelse!" og saa pillede hun ham i Nakken og glattede paa Personen. "Han er desuden en Andrik," sagde hun, "og saa gjør det ikke saa meget! jeg troer han faaer gode Kræfter, han slaar sig nok igjennem!"

"De andre Ællinger ere nydelige!" sagde den Gamle, "lad nu, som I var hjemme, og finder I et Aalehoved, saa kan I bringe mig det!" -

Og saa vare de, som hjemme.

Men den stakkels Ælling, som sidst var kommen ud af Ægget, og saae saa fæl ud, blev bidt, puffet og gjort Nar af, og det baade af Ænderne og Hønsene. "Han er for stor!" sagde de Allesammen, og den kalkunske Hane, der var født med Sporer og troede derfor, at han var en Keiser, pustede sig op som et Fartøj for fulde Seil, gik lige ind paa ham og saa pludrede den og blev ganske rød i Hovedet. Den stakkels Ælling vidste hverken, hvor den turde staae eller gaae, den var saa bedrøvet, fordi den saae saa styg ud og var til Spot for hele Andegaarden.

Saaledes gik det den første Dag, og siden blev det værre og værre. Den stakkels Ælling blev jaget af dem Allesammen, selv hans Sødskenne var saa onde imod ham, og de sagde altid: "bare Katten vilde tage Dig, dit fæle Spektakel!" og Moderen sagde: "gid Du bare var langt borte!" og Ænderne beed ham, og Hønsene huggede ham, og Pigen, som skulde give Dyrene Æde, sparkede til ham med Foden.

Da løb og fløi han henover Hegnet; de smaa Fugle i Buskene foer forskrækket i Veiret; "det er fordi jeg er saa styg," tænkte Ællingen og lukkede Øinene, men løb alligevel afsted; saa kom den ud i den store Mose, hvor Vildænderne boede. Her laae den hele Natten, den var saa træt og sorrigfuld.

Om Morgenen fløi Vildænderne op, og de saae paa den nye Kamerat; "hvad er Du for een?" spurgte de, og Ællingen dreiede sig til alle Sider, og hilsede saa godt den kunde.

"Du er inderlig styg!" sagde Vildænderne, "men det kan da være os det samme, naar Du ikke gifter Dig ind i vor Familie!" - Den Stakkel! han tænkte rigtignok ikke paa at gifte sig, turde han bare have Lov at ligge i Sivene og drikke lidt Mosevand.

Der laae han i hele to Dage, saa kom der to Vildgjæs eller rettere Vildgasser, for de vare to Hanner; det var ikke mange Tider siden de vare komne ud af Ægget, og derfor vare de saa raske paa det.

"Hør Kammerat!" sagde de, "Du er saa styg at jeg kan godt lide Dig! vil Du drive med og være Trækfugl! tæt herved i en anden Mose er der nogle søde velsignede Vildgjæs, allesammen Frøkener, der kunne sige: rap! Du er istand til at gjøre din Lykke, saa styg er Du!" -

"Pif! paf!" lød i det samme ovenover, og begge Vildgasserne faldt døde ned i Sivene, og Vandet blev blodrødt; pif! paf! lød det igjen, og hele Skarer af Vildgjæs fløi op af Sivene, og saa knaldede det igjen. Der var stor Jagt, Jægerne laae rundt om Mosen, ja nogle sad oppe i Trægrenene, der strakte sig langt ud over Sivene; den blaae Røg gik ligesom Skyer ind imellem de mørke Træer og hang langt hen over Vandet; i Mudderet kom Jagthundene, klask klask; Siv og Rør svaiede til alle Sider; det var en Forskrækkelse for den stakkels Ælling, den dreiede Hovedet om for at faae det under Vingen, og lige i det samme stod tæt ved den en frygtelig stor Hund, Tungen hang ham langt ud af Halsen, og Øinene skinnede grueligt fælt; han satte sit Gab lige ned imod Ællingen, viste de skarpe Tænder - - og pladsk! pladsk! gik han igjen uden at tage den.

"O Gud skee Lov!" sukke Ællingen, "jeg er saa styg, at selv Hunden ikke gider bide mig!"

Og saa laae den ganske stille, mens Haglene susede i Sivene, og det knaldede Skud paa Skud.

Først langt ud paa Dagen blev der stille, men den stakkels Unge turde endnu ikke reise sig, den ventede flere Timer endnu, før den saae sig om, og saa skyndte den sig afsted fra Mosen, alt hvad den kunde; den løb over Mark og over Eng, det var en Blæst, saa at den havde haardt ved at komme afsted.

Mod Aften naaede den et fattigt lille Bondehuus; det var saa elendigt, at det ikke selv vidste til hvad Side det vilde falde, og saa blev det staaende. Blæsten susede saaledes om Ællingen, at han maatte sætte sig paa Halen for at holde imod; og det blev værre og værre; da mærkede han, at Døren var gaaet af det ene Hængsel, og hang saa skjævt, at han igjennem Sprækken kunde smutte ind i Stuen, og det gjorde han.

Her boede en gammel Kone med sin Kat og sin Høne, og Katten, som hun kaldte Sønneke, kunde skyde Ryg og spinde, han gnistrede saagar, men saa maatte man stryge ham mod Haarene; Hønen havde ganske smaae lave Been, og derfor kaldtes den "Kykkelilavbeen;" den lagde godt Æg, og Konen holdt af den, som af sit eget Barn.

Om Morgenen mærkede man strax den fremmede Ælling, og Katten begyndte at spinde og Hønen at klukke.

"Hvad for noget!" sagde Konen, og saae rundt omkring, men hun saae ikke godt, og saa troede hun, at Ællingen var en feed And, der havde forvildet sig. "Det var jo en rar Fangst!" sagde hun, "nu kan jeg faae Ande-Æg, er den bare ikke en Andrik! det maa vi prøve!"

Og saa blev Ællingen antaget paa Prøve i tre Uger, men der kom ingen Æg. Og Katten var Herre i Huset og Hønen var Madamme, og alletider sagde de: "vi og Verden!" for de troede, at de vare Halvparten, og det den allerbedste Deel. Ællingen syntes, at man kunde ogsaa have en anden Mening, men det taalte Hønen ikke.

"Kan Du lægge Æg?" spurgte hun.

"Nei!"

"Ja, vil Du saa holde din Mund!"

Og Katten sagde: "Kan Du skyde Ryg, spinde og gnistre?"

"Nei!"

When the sun is shining
through
Then the clouds won't stay

And everywhere we go
(everywhere we go)
The sun won't always shine
(sun won't always shine)
But tomorrow will find a
way
All the other times

'cause we are beautiful no
matter what they say
Yes, words won't bring us
down, oh no
We are beautiful in every
single way
Yes, words can't bring us
down
Don't you bring me down
today

Don't you bring me down
today
Don't you bring me down
today

Kort refleksion over teksten:

Det denne sang fortæller os er, at vi er smukke, lige meget hvad andre mennesker siger. Ofte føler vi nok det stik modsatte. Hvem drømmer ikke om at være perfekt på alle måder? Slippe af med alle bumserne, smide et par kilo, have råd til de fedeste bukser, være ligeså sjov som drengene fra Angora og komme med i stjerne for en aften. Vi kan altid finde et eller andet ved os selv, vi ikke bryder os særlig meget om, og ofte også ved de andre. Men sangen fortæller os, at uanset hvad andre mennesker måtte sige til os, og uanset hvor kiksede vi selv føler os, så er vi smukke.

"Ja saa skal Du ikke have Mening, naar fornuftige Folk tale!"

Og Ællingen sad i Krogen og var i daarligt Humeur; da kom den til at tænke paa den friske Luft og Solskinnet; den fik saadan en forunderlig Lyst til at flyde paa Vandet, tilsidst kunde den ikke lade være, den maatte sige det til Hønen.

"Hvad gaar der af Dig?" spurgte hun. "Du har ingen Ting at bestille, derfor komme de Nykker over dig! Læg Æg eller spind, saa gaar de over."

"Men det er saa deiligt at flyde paa Vandet!" sagde Ællingen, "saa deiligt at faae det over Hovedet og dukke ned paa Bunden!"

"Ja det er en stor Fornøielse!" sagde Hønen, "Du er nok bleven gal! Spørg Katten ad, han er den klogeste, jeg kjender, om han holder af at flyde paa Vandet, eller dykke ned! jeg vil ikke tale om mig. - Spørg selv vort Herskab, den gamle Kone, klogere end hende er der Ingen i Verden! troer Du, hun har Lyst til at flyde og faae Vand over Hovedet!"

"I forstaae mig ikke!" sagde Ællingen.

"Ja, forstaae vi Dig ikke, hvem skulde saa forstaae Dig! Du vil dog vel aldrig være klogere end Katten og Konen, for ikke at nævne mig! Skab Dig ikke, Barn! og tak Du din Skaber for alt det Gode, man har gjort for dig! Er Du ikke kommet i en varm Stue og har en Omgang, Du kan lære noget af! men Du er et Vrøvl, og det er ikke morsomt at omgaaes Dig! mig kan Du troe! jeg mener Dig det godt, jeg siger Dig Ubehageligheder, og derpaa skal man kjende sine sande Venner! see nu bare til, at Du lægger Æg og lærer at spinde eller gnistre!"

"Jeg troer, jeg vil gaar ud i den vide Verden!" sagde Ællingen.

"Ja, gjør Du det!" sagde Hønen.

Og saa gik Ællingen: den flød paa Vandet, den dykkede ned, men af alle Dyr var den overseet for sin Grimhed.

Nu faldt Efteraaret paa, Bladene i Skoven bleve gule og brune, Blæsten tog fat i dem, saa de dandsede omkring, og oppe i Luften saae der koldt ud; Skyerne hang tunge med Hagl og Sneeflokke, og paa Gjærdet stod Ravnen og skreg "av! av!" af bare Kulde; ja man kunde ordenlig fryse, naar man tænkte derpaa; den stakkels Ælling havde det rigtignok ikke godt.

En Aften, Solen gik saa velsignet ned, kom der en heel Flok deilige store Fugle ud af Buskene, Ællingen havde aldrig seet nogen saa smukke, de vare ganske skinnende hvide, med lange, smidige Halse; det var Svaner, de udstødte en ganske forunderlig Lyd, bredte deres prægtige, lange Vinger ud og fløi bort fra de kolde Egne til varmere Lande, til aabne Søer! de stege saa høit, saa høit, og den lille grimme Ælling blev saa forunderlig tilmode, den dreiede sig rundt i Vandet ligesom et Hjul, rakte Halsen høit op i Luften efter dem, udstødte et Skrig saa høit og forunderligt, at den selv blev bange derved. O, den kunde ikke glemme de deilige Fugle, de lykkelige Fugle, og saasnart den ikke længer øinede dem, dukkede den lige ned til Bunden, og da den kom op igjen, var den ligesom ude af sig selv. Den vidste ikke, hvad Fuglene hed, ikke hvor de fløi hen, men dog holdt den af dem, som den aldrig havde holdt af nogen: den misundte dem slet ikke, hvor kunde det falde den ind at ønske sig en saadan Deilighed, den vilde være glad, naar bare dog Ænderne vilde have taalt den imellem sig! - det stakkels grimme Dyr!

Og Vinteren blev saa kold, saa kold; Ællingen maatte svømme om i Vandet for at holde det fra at fryse reent til; men hver Nat blev Hullet, hvori den svømmede, smallere og smallere; det frøs, saa det knagede i lisskorpen; Ællingen maatte altid bruge Benene, at Vandet ikke skulde lukkes; tilsidst blev den mat, laa ganske stille og frøs saa fast i Isen.

Tidlig om Morgenen kom en Bondemand, han saae den, gik ud og slog med sin Træsko Isen i Stykker og bar den saa hjem til sin Kone. Der blev den livet op.

Børnene vilde lege med den, men Ællingen troede, at de vilde gjøre den Fortræd, og foer, i Forskrækkelse, lige op i Melkefadet, saa at Melken skulpede ud i Stuen; Konen skreg og slog Hænderne i Veiret, og da fløi den i Truget, hvor Smørret var, og saa ned i Meeltønden og op igjen; naa hvor den kom til at see ud! og Konen skreg og slog efter den med Ildklemmen, og Børnene løbe hinanden overende for at fange Ællingen, og de loe, og de skrege! - godt var det, at Døren stod aaben, ud foer den imellem Buskene i den nysfaldne Sne - der laae den, ligesom i Dvale.

Men det vilde blive altfor bedrøveligt at fortælle al den Nød og Elendighed, den maatte prøve i den haarde Vinter - - den laae i Mosen mellem Rørene, da Solen igjen begyndte at skinne varmt; Lærkerne sang - det var deiligt Foraar.

Da løftede den paa eengang sine Vinger, de bruste stærkere end før og bare den kraftigt afsted; og før den ret vidste det, var den i en stor Have, hvor Æbletræerne stode i Blomster, hvor Sirenerne duftede og hang paa de lange, grønne Grene lige ned imod de bugtede Canaler! O her var saa deiligt, saa foraarfriskt! og lige foran, ud af Tykningen, kom tre deilige, hvide Svaner; de bruste med Fjerene og fløde saa let paa Vandet. Ællingen kjendte de prægtige Dyr og blev betagen af en forunderlig Sørgmodighed.

"Jeg vil flyve hen til dem, de kongelige Fugle! og de vil hugge mig ihjel, fordi jeg, der er saa styg, tør nærme mig dem! men det er det samme! bedre at dræbes af dem, end at nappes af Ænderne, hugges af Hønsene, sparkes af Pigen, der passer Hønsedaarden, og lide ondt om Vinteren!" og den fløi ud i Vandet og svømmede hen imod de prægtige Svaner, disse saae den og skjød med brusende Fjere henimod den. "Dræber mig kun!" sagde det stakkels Dyr, og bøiede sit Hoved ned mod Vandfladen og ventede Døden, - men hvad saae den i det klare Vand! den saae under sig sit eget Billed, men den var ikke længere en kluntet, sortgraa Fugl, styg og fæl, den var selv en Svane.

Det gjør ikke noget at være født i Andegaarden, naar man kun har ligget i et Svaneæg!

Den følte sig ordenlig glad over al den Nød og Gjenvordighed, den havde prøvet; nu skjønnede den just paa sin Lykke, paa al den Deilighed, der hilsede den. - Og de store Svaner svømmede rundt omkring den og strøge den med Næbet.

Smukke som de mennesker vi er inderst inde. Ligesom Jesus besøgte Zakæus og ønskede at have noget med ham at gøre, vil han også have noget med dig at gøre i dag. Guds hånd er størrelse XXXL og rummer alle mennesker. Uanset om vi måske ikke ser brandgodt ud på ydersiden, og selvom vi nogle gange render rundt og gør noget dumt.

BØN

Kære gud
 Tak for, at du holder af os
 uanset, hvordan vi ser ud.
 Tak for, at du tilgiver os, når
 vi opfører os dumt
 hjælp os til selv at kunne
 tilgive og acceptere andre
 Tak for dagene vi har
 sammen her på lejren
 Vær med os her, og vær
 med alle vores familier og
 venner, uanset hvor de er,
 og hvad de laver.
 Hør os, når vi sammen
 beder
 Fadervor...

SANGE

*"Op al den ting som Gud har
 gjort"*
 (March og Lejr nr. 91)

*"Græsset er vådt" eller
 "Solsortesang"*
 (March og Lejr nr. 73, enten morgen-
 eller aftensang alt efter, hvornår I holder
 andagt)

I Haven kom der nogle smaa Børn, de kastede Brød og Korn ud i Vandet, og den mindste raabte:

"Der er en ny!" og de andre Børn jublede med: "ja der er kommet en ny!" og de klappede i Hænderne og dansede rundt; løbe efter Fader og Moder, og der blev kastet Brød og Kage i Vandet, og Alle sagde de: "Den nye er den smukkeste! saa ung og saa deilig!" og de gamle Svaner neiede for den.

Da følte den sig ganske undseelig og stak Hovedet om bag Vingerne, den vidste ikke selv hvad! den var altfor lykkelig, men slet ikke stolt, thi et godt Hjerte bliver aldrig stolt! den tænkte paa, hvor den havde været forfulgt og forhaanet, og hørte nu Alle sige, at den var den deiligste af alle deilige Fugle; og Sirenerne bøiede sig med Grenene lige ned i Vandet til den, og Solen skinnede saa varmt og saa godt, da bruste dens Fjedre, den slanke Hals hævede sig, og af Hjertet jublede den: "saa megen Lykke drømte jeg ikke om, da jeg var den grimme Ælling!"

Kommentar

Vi har alle et ønske og behov om at blive set, forstået og elsket for dem, vi er, hvis livet skal være til at holde ud at leve. I H.C. Andersens eventyr om den grimme ælling, får vi en historie om, at det kan ske, at nogen bliver lukket ude og frastødt. Alle har prøvet at blive peget ud, misforstået og måske også drillet.

Hvad værre er, vi har nok også alle sammen prøvet at være med til at grine ad andre og drille dem. Mennesker peger næsten automatisk mennesker ud, der er anderledes. Og hvem er ikke en smule anderledes, når det kommer til stykket?

Bibelen fortæller os, at Gud kender os fuldt ud, og at Gud ser os med kærlighedens øjne og accepterer os, som vi er. Hør f.eks. historien om Zakæus.

Lukas' fortælling om Jesus kapitel 19, 1-10 (fra Den Nye Aftale)

Jesus fortsatte ind i Jeriko. Her boede der en mand der hed Zakæus. Han var leder af byens skatteopkrævere og havde mange penge. Han ville gerne se Jesus, men det kunne han ikke komme til fordi han var lille og der var fyldt med mennesker. Derfor løb han i forvejen og klatrede op i et morbærfigentræ så han kunne se Jesus når han kom forbi. Da Jesus nåede derhen, så han op på Zakæus og sagde: "Skynd dig at komme ned, for jeg skal besøge dig i dag". Zakæus skyndte sig ned og tog glad imod Jesus. Alle folk så det og blev forargede: "Han kan da ikke besøge en synder som ham," sagde de til hinanden. Men Zakæus stillede sig op og sagde til Jesus: "Nu skal du høre: Jeg vil give halvdelen af alt, hvad jeg ejer, til de fattige. Og hvis jeg har presset penge af folk, betaler jeg dem tilbage. De skal få deres penge fire gange igen." I dga er Zakæus og hans familie blevet frelst," sagde Jesus. "Husk at han også stammer fra Abraham. Og jeg, Menneskesønnen, er kommet for at finde og redde dem der er blevet væk"

I historien om tolderen Zakæus, vælger Jesus at spise hos Zakæus, selv om der var ikke ret mange mennesker, der brød sig om Zakæus på grund af hans snyderi og hans dårlige opførsel overfor andre. Da Jesus kommer på besøg i den by, hvor Zakæus bor, sker der pludselig en forandring i Zakæus' liv. Jesus vælger nemlig at besøge Zakæus, hvilket forarger og gør en masse mennesker sure. Hvordan kan Jesus dog finde på at besøge Zakæus; Han der altid tænker på sig selv og snyder? Jesus giver selv svaret på det spørgsmål til sidst i historien: "Menneskesønnen er kommet for at finde og redde dem der er blevet væk".

I Zakæus' liv får det den betydning, at han pludselig giver halvdelen af alt det, han ejer, væk. Historien handler om, at Gud ser noget godt i alle mennesker – alle har lige værdi og alle har en plads hos Gud, også selv om de har opført sig dumt og søger tilgivelse herfor.

Spørgsmål i forhold til "Den grimme ælling":

- Hvorfor blev den grimme ælling drillet i andegården og hvad tror I, der fik den til at holde drilleriet ud?
- Hvorfor driller vi hinanden og hvordan kan man blive gode venner igen bagefter?
- Hvorfor valgte Jesus at spise hos Zakæus, som ingen andre kunne lide?
- Hvad betød det for Zakæus, at Jesus besøgte ham? (Ny chance/tilgivelse).

DAG 4 TIRSDAG

EVENTYR

Hvad Fatter gør, det er altid det rigtige

Eventyret er ikke en del af dagens program, så start andagten med at genfortælle eventyret.

TING

Halvrådne æbler eller anden gammel frugt... Start andagten med at spørge, om nogen synes det kunne være et godt bytte at få disse frugter for en hest...

AKTIVITET

De lidt større deltagere kan lege "Handelsmand" fra FDFs legedatabase.

Hver deltager får fire stykker karton i de forskellige farver. Når legen starter har deltagerne 10 minutter til at handle. Alle tager den seddel de vil sælge og gemmer den i højre hånd og putter resten i lommen, så de andre ikke kan ikke kan se dem. Ved handel bytter man blot de sedler man har i den højre hånd. De deltagere der ikke ønsker at handle ligger armene over kors. Efter endt handel viser man deltagerne "Børsnoteringen" og tæller alle deltagernes point sammen. 4 røde sedler 100 point 4 blå sedler 80 point 4 grønne sedler 60 point 4 gule sedler 50 point 3 ens af vilkårlig farve 40 point 2 ens af vilkårlig farve 30 point 1 grøn seddel 4 point 1 blå seddel 2 point 1 rød seddel 1 point Efter første runde samle du sedlerne sammen igen og deler dem ud igen. Nu kender deltagerne "børsnoteringen" og det giver mulighed for at spekulere og lave taktik.

Nu skal jeg fortælle Dig en Historie, som jeg har hørt, da jeg var Lille, og hver Gang jeg siden har tænkt paa den, synes jeg at den blev meget kjønnere; for det gaaer med Historier ligesom med mange Mennesker, de blive kjønnere og kjønnere med Alderen, og det er saa fornøieligt!

Du har jo været ude paa Landet? Du har seet et rigtigt gammelt Bondehuus med Straatag; Mos og Urter voxte der af sig selv; en Storkerede er der paa Rygningen, Storke kan man ikke undvære, Væggene ere skjeve, Vinduerne lave, ja, der er kun et eneste, der kan lukkes op; Bagerovnen strutter frem ligesom en lille tyk Mave, og Hyldebusken holder hen over Gjerdet, hvor der er en lille Pyt Vand med en And eller Ællinger, lige under det knudrede Piletræ. Ja, og saa er der en Lænkehund, der gjør af Alle og Enhver.

Netop saadant et Bondehuus var der ude paa Landet, og i det boede et Par Folk, Bondemand og Bondekone. I hvor Lidt de havde, kunde de dog undvære eet Stykke, det var en Hest, der gik og græssede paa Landeveis-Grøften. Fader red paa den til Byen, Naboerne laante den, og han fik Tjeneste for Tjeneste, men det var nok mere tjensomt for dem at sælge Hesten eller bytte den for Eet og Andet, der endnu mere kunde være dem til Gavn. Men hvad skulde det være.

"Det vil Du, Fatter, bedst forstaae!" sagde Konen, "nu er der Marked i Kjøbstaden, rid Du derind, faae Penge for Hesten eller gjør et godt Bytte; som Du gjør, er det altid det Rigtige. Rid til Markedet!"

Og saa bandt hun hans Halsklud, for det forstod hun dog bedre end han; hun bandt med dobbelt Sløife, det saae galant ud, og saa pudsede hun hans Hat med sin flade Haand, og hun kyssede ham paa hans varme Mund, og saa red han afsted paa Hesten, som skulde sælges eller byttes bort. Jo, Fatter forstod det.

Solen brændte, der var ingen Skyer oppe! Veien støvede, der vare saa mange Markedsfolk, til Vogns og til Hest og paa deres egne Been. Det var en Solhede, og der var ikke Skygge skabt paa Veien.

Der gik En og drev en Ko, den var saa nydelig, som en Ko kan være. "Den giver vist deilig Melk!" tænkte Bondemanden, det kunde være et ganske godt Bytte at faae den. "Veed Du hvad, Du med Koen!" sagde han, "skulle vi To ikke tale lidt sammen! seer Du, en Hest, troer jeg nok, koster mere end en Ko, men det er det Samme! jeg har mere Gavn af Koen; skal vi bytte?"

"Ja nok!" sagde Manden med Koen og saa byttede de.

Nu var det gjort, og saa kunde Bondemanden have vendt om, han havde jo udrettet, hvad han vilde, men da han nu engang havde betænkt at ville komme til Marked, saa vilde han komme til Marked, bare for at see paa det; og saa gik han med sin Ko. Han gik rask til, og Koen gik rask til, og saa kom de snart til at gaae lige ved Siden af en Mand, der førte et Faar. Det var et godt Faar, godt istand og godt med Uld.

"Det gad jeg nok eie!" tænkte Bonden. "Det vilde ikke komme til at savne Græsning paa vor Grøftkant, og til Vinter kunde man tage det ind i Stuen hos sig. I Grunden var det rigtigere af os at holde Faar, end holde Ko. Skal vi bytte?"

Ja, det vilde da nok Manden, som havde Faaret, og saa blev det Bytte gjort, og Bondemanden gik med sit Faar hen ad Landeveien. Der ved Stenten saae han en Mand med en stor Gaas under Armen.

"Det er en svær Een, Du der har!" sagde Bondemanden, "den har baade Fjer og Fedt! den kunde tage sig godt ud i Tøir ved vor Vandpyt! den var Noget for Moder at samle Skrællinger til! Hun har tidt sagt, "bare vi havde en Gaas!" nu kan hun da faae den - og hun skal faae den! vil Du bytte? Jeg giver Dig Faaret for Gaasen og Tak til!"

Ja, det vilde da den Anden nok, og saa byttede de; Bondemanden fik Gaasen. Nær ved Byen var han, Trængselen paa Veien tog til, der var en Mylren af Folk og Fæ; de gik paa Vei og paa Grøft lige op i Bommandens Kartoffler, hvor hans Høne stod tøjret for ikke i Forskrækkelse af forville sig og blive borte. Det var en stumpummet Høne, der blinkede med det ene Øie, saae godt ud. "Kluk, kluk!" sagde den; hvad den tænkte derved, kan jeg ikke sige, men Bondemanden tænkte, da han saae hende: hun er den skønneste Høne, jeg endnu har seet, hun er kjønnere end Præstens Liggehøne, den gad jeg nok eie! En Høne finder altid et Korn, den kan næsten sørge for sig selv! jeg troer, at det er et godt Bytte, om jeg fik den for Gassen!" "skal vi bytte?" spurgte han. "Bytte!" sagde den Anden, "ja det var jo ikke saa galt!" og saa byttede de. Bommanden fik Gaasen, Bondemanden fik Hønen.

Det var en heel Deel, han havde udrettet paa den Reise til Byen; og varmt var det, og træet var han. En Dram og en Bid Brød trængte han til; nu var han ved Kroen, der vilde han ind; men Krokaren vilde ud, ham mødte han lige i Døren med en Pose svingende fuld af Noget.

De mindre kan lege kramme-tagfat, der minder meget om stå-trold. Vælg én eller to til at være fanger. Når man fanges befries man ved at få et kram fra en af de andre.

BØN

Kære Gud

Tak for at du lader os få følelsen af at være elsket

Hjælp os til at elske andre og være med til at sprede glæde og godt humør

Tak for dagene vi har sammen her på lejren

Vær med os her, og vær med alle vores familier og venner, uanset hvor de er, og hvad de laver.

Hør os, når vi sammen beder

Fadervor...

SANGE

Kære linedanser

(March og Lejr nr. 55)

”Græsset er vådt” eller ”Solsortesang”

(March og Lejr nr. 73, enten morgen- eller aftensang alt efter, hvornår I holder andagt)

"Hvad har Du der?" spurgte Bondemanden.

"Raadne Æbler!" svarede Karlen, "en heel Sæk fuld til Svinene!"

"Det er da en farlig Mængde! det Syn undte jeg Mo'er. Vi havde ifjor kun et eneste Æble paa det gamle Træ ved Tørvehuset! det Æble skulde gjemmes, og det stod paa Dragkisten til det sprak. Det er altid en Velstand! sagde vor Mo'er, her kunde hun faae Velstand at see! ja, jeg kunde unde hende det!"

"Ja, hvad giver I?" spurgte Karlen.

"Giver? Jeg giver min Høne i Bytte," og saa gav han Hønen i Bytte, fik Æblerne og gik ind i Krostuen, lige hen til Skjenken, sin Sæk med Æblerne stillede han op mod Kakkelovnen, og der var lagt i, det betænkte han ikke. Mange Fremmede var her i Stuen, Hestehandlere, Studehandlere og to Englændere, og de ere saa rige, at deres Lommer revne af Guldpenge; Veddemaal gjøre de, nu skal Du høre!

"Susss! susss!" hvad var det for en Lyd ved Kakkelovnen? Æblerne begyndte at stege.

"Hvad er det?" Ja, det fik de da snart at vide! hele Historien om Hesten, der var byttet bort for Koen og lige ned til de raadne Æbler.

"Naa! Du faaer Knubs af Mutter, naar Du kommer hjem!" sagde Englænderne, "der vil ligge et Huus!"

"Jeg faaer Kys og ikke Knubs!" sagde Bondemanden, "vor Mo'er vil sige: hvad Fatter gjør, er det Rigtige!"

"Skal vi vedde!" sagde de, "Guldmønt i Pundeviis! hundrede Pund er et Skippund!"

"Det er nok at give Skjeppen fuld!" sagde Bondemanden, "jeg kan kun stille Skjeppen fuld med Æbler og mig selv og Mutter med, men det er da Mere end Strygmaal, det er Topmaal!"

"Top! top!" sagde de, og saa var Veddemaalet gjort.

Kromandens Vogn kom frem, Englænderne kom op, Bondemanden kom op, de raadne Æbler kom op, og saa kom de til Bondens Huus.

"God Aften, Mo'er!"

"Tak, Fa'er!"

"Nu har jeg gjort Bytte!"

"Ja, Du forstaaer det!" sagde Konen, tog ham om Livet og glemte baade Pose og de Fremmede.

"Jeg har byttet Hesten bort for en Ko!"

"Gud skee Lov for Melken!" sagde Konen, "nu kan vi faae Melkemad, Smør og Ost paa Bordet. Det var et deiligt Bytte!"

"Ja, men Koen byttede jeg igjen bort for et Faar!"

"Det er bestemt ogsaa bedre!" sagde Konen, "Du er altid betænksom; til et Faar har vi just fuldt op af Græsning. Nu kan vi faae Faaremelk og Faareost og uldne Strømper, ja, ulden Nattrøie! den giver Koen ikke! hun taber Haarene! Du er en inderlig betænksom Mand!"

"Men Faaret har jeg byttet bort for en Gaas!"

"Skal vi virkelig have Mortensgaas iaar, lille Fatter! Du tænker altid paa at fornøie mig! det er en yndig Tanke af Dig! Gaasen kan staae i Tøir og blive endnu mere fed til Mortensdag!"

"Men Gaasen har jeg byttet bort for en Høne!" sagde Manden.

"Høne! detvar et godt Bytte sagde Konen, "Hønen lægger Æg, den ruger ud, vi faae Kyllinger, vi faae Hønsegaard! det har jeg just saa inderligt ønsket mig!"

"Ja, men Hønen byttede jeg bort for en Pose raadne Æbler!"

"Nu maa jeg kysse Dig!" sagde Konen, "Tak, min egen Mand! Nu skal jeg fortælle Dig Noget. Da Du var afsted, tænkte jeg paa at lave et rigtigt godt Maaltid til Dig: Æggekage med Purløg. Æggene havde jeg, Løgene manglede mig. Saa gik jeg over til Skoleholderens, der har de Purløg, veed jeg, men Konen er gjerrig, det søde Asen! jeg bad om at laane -! laane? sagde hun. Ingenting groer i vor Have, ikke engang et raadent Æble!" ikke det kan jeg laane hende! nu kan jeg laane hende ti, ja, en heel Pose fuld! det er Grin, Fa'er!" og saa kyssede hun ham lige midt paa Munden.

"Det kan jeg lide!" sagde Englænderne. "Altid ned ad Bakke og altid lige glad! det er nok Pengene værd!" og saa betalte de et Skippund Guldpenge til Bondemanden, som fik Kys og ikke Knubs.

Jo, det lønner sig altid, at Konen indseer og forklarer at Fatter er den Klogeste, og hvad han gjør, er det Rigtige.

See, det er nu en Historie! den har jeg hørt som Lille, og nu har Du ogsaa hørt den og veed, at hvad Fatter gjør, det er altid det Rigtige.

Kommentar

Er der nogen, der har lyst til at bytte en hest med en sæk rådnede æbler? Det er der nok ikke, men det er hvad der sker i eventyret "Hvad fatter gør, det er altid det rigtige". Han er vist ikke rigtig klog ham fatter. Han bytter først hesten til en ko, så koen til et får, fåret til en gås, gåsen til en høne og til sidst hønen til en sæk ubrugelige æbler. Og hvad sker der så? Ja de fremmede, som han mødte på kroen var sikker på, at han ville få ballade med konen, når han kom hjem, men fatter var overbevist om, at hun ville takke ham. Det troede de fremmede ikke på, og de satte en hel spand guld på højkant i fast overbevisning om, at konen ikke ville være tilfreds. Men fatter vidste bedre, og da han kom hjem blev konen da også mere og mere begejstret jo flere at hans bytterier, manden fortalte om. Alt hvad han fortalte om, syntes konen var det allerbedste, de kunne få, og hun var helt tilfreds med, hvad der var sket. Derfor fik manden og konen også spanden med guld fra de fremmede, og de fik flere penge, end de nogensinde havde haft, men det er slet ikke det, der er højdepunktet i historien.

Højdepunktet er konens begejstring over, hvad manden har gjort. Uanset hvor dumt det ser ud for os andre, så tvivler konen ikke på, at han gjorde det rigtige. For han gjorde det jo for at gøre hende glad! Han byttede sig ikke til tingene for sin egen skyld, men fordi han hele tiden tænkte, at hans kone ville blive glad...Og selvom han så endte ud med intet at have, så var det alligevel mere værd end den hest, han var gået af sted med om morgenen.

Der er mange ting, vi kan lære fra eventyret. For det første skal vi huske på, hvad der var grunden til mandens dårlige bytterier. Han ville glæde konen. Han ønskede virkelig at gøre godt for en anden end ham selv. For det andet skal vi huske på, hvor begejstret konen blev over alle tingene. Selv de ting, der ikke så ud af meget blev hun begejstret for. Og hvorfor nu det. Hvordan kunne hun fortsætte med at være begejstret når hun hørte om det ene mere dumme bytte end det andet?

Ja konen var sikkert ikke dum, så mon ikke hun var helt klar over, at tingene havde en lavere værdi. Men fatters handlinger viste hende, at han elskede hende. Hun vidste, at hun var elsket, og derfor var hun fuldstændig ligeglad med om hun havde en hest, en ko, en gås eller blot en sæk rådnede æbler. Kærligheden fra fatter var nok til, at hun havde alt i livet.

I Biblen er der en historie, hvor Jesus fortæller om noget af det samme. Den lyder sådan her

Markus' fortælling om Jesus kapitel 10, 17-27 (Fra Den nye Aftale)

Da Jesus skulle til at gå videre, kom en mand løbende og faldt på knæ for ham. "Du er en god rabbi," sagde han. "Fortæl mig hvad jeg skal gøre for at få evigt liv." "Hvorfor kalder du mig god," spurgte Jesus. "Der er kun én der er god, og det er Gud. Du kender buddene: "Du må ikke slå ihjel, du må ikke bryde ægteskabet, du må ikke stjæle, du må ikke vidne falsk, du må ikke begå røveri mod nogen, og du skal respektere din far og mor." "Ja, rabbi. Alt det har jeg overholdt siden jeg var ung." Jesus så på ham. Han syntes han var sympatisk, og bestemte sig for at hjælpe ham. "Du mangler stadig en ting. Tag hjem og sælg alt hvad du ejer, og giv pengene til de fattige; så har du en skat i himlen. Kom så og slut dig til mig." Manden blev chokeret og ked af det og gik sin vej, for han var meget rig. Jesus så rundt på disciplene og sagde: "Kan I se hvor svært det er at komme ind i Guds rige når man er rig?" Det forskrækkede dem, men Jesus fortsatte: "Det er svært at komme ind i Guds rige. Det er lettere for en kamel at komme igennem et nåleøje end det er for rige mennesker at komme ind i Guds rige." Disciplene var rystede og spurgte hinanden: "Hvem kan så blive frelst?" Jesus så rundt på dem og sagde: "Ingen mennesker kan frelse sig selv, men Gud kan alt".

Den rige mand kunne ikke få sig selv til at sælge alle sine ting. Han troede sikkert, at han ville blive ulykkelig, hvis ikke han havde alt det, som han havde samlet sammen. Men måske han en dag ville opdage, at lykken slet ikke kan måles i ting og rigdom. Lykken afhænger ikke af mængden af nye og fine ting, men lykken er at

føle sig elsket. Føle sig elsket både af andre mennesker og føle sig elsket af Gud. Hvad andre mennesker tænker og føler kan vi ikke altid vide, og heller ikke styre, men vi kan vide, at vi er elskede af Gud. Gud skabte mennesket og elsker det så højt, at han sendte sin egen søn her til jorden for at vi kunne komme endnu tættere på Gud.

Så husk at mærke lykken, når du er elsket af andre, og husk at være med til at sprede lykke, når du elsker andre!

DAG 5 ONSDAG

Eventyr fra Zambia

FDFs nye missionsprojekt hedder Zambia, og der er lavet et særskilt materiale med forslag til en hel dag i Zambia. Materialet indeholder også andagtsforslag til dagen, og det er udarbejdet af kampagnegruppen for Zambia

DAG 6 TORSDAG

EVENTYR

Den standhaftige tinsoldat

Begynd evt. andagten med en kort genfortælling af eventyret.

TING

En tinsoldat

AKTIVITET

Vær standhaftig...afprøv forskellige øvelser, der kræver noget standhaftighed og tålmodighed. Start f.eks. andagten med at stå på et ben og se, om du kan stå på ét ben gennem hele genfortællingen af eventyret.

Hvis der er god tid til andagten kan I støbe tinkors.

Der var engang fem og tyve Tinsoldater, de vare alle Brødre, thi de vare fødte af en gammel Tinskee. Geværet holdt de i Armen og Ansigtet satte de lige ud; rød og blaa, nok saa deilig var Uniformen. Det Allerførste, de hørte i denne Verden, da Laaget blev taget af Æsken, hvori de laae, var det Ord: "Tinsoldater!" det raabte en lille Dreng og klappede i Hænderne; han havde faaet dem, for det var hans Geburtsdag, og stillede dem nu op paa Bordet. Den ene Soldat lignede livagtig den anden, kun en eneste var lidt forskjellig; han havde eet Been, thi han var blevet støbt sidst, og saa var der ikke Tin nok; dog stod han ligesaa fast paa sit ene, som de andre paa deres to, og det er just ham, som bliver mærkværdig.

Paa Bordet, hvor de bleve stillede op, stod meget andet Legetøj; men det, som faldt meest i Øinene, var et nydeligt Slot af Papir. Gjennem de smaa Vinduer kunde man see lige ind i Salene. Udenfor stode smaa Træer, rundt om et lille Speil, der skulde see ud som en Sø; Svaner af Vox svømmede derpaa og spillede sig. Det var altsammen nydeligt, men det Nydeligste blev dog en lille Jomfru, som stod midt i den aabne Slotsdør; hun var ogsaa klippet ud af Papir, men hun havde et Skjørt paa af det klareste Linon og et lille smalt blaåt Baand over Skulderen ligesom et Gevandt; midt i det sad en skinnende Paillette, lige saa stor som hele hendes Ansigt. Den lille Jomfru strakte begge sine Arme ud, for hun var en Dandserinde, og saa løftede hun sit ene Been saa høit i Veiret, at Tinsoldaten slet ikke kunde finde det og troede, at hun kun havde eet Been ligesom han.

"Det var en Kone for mig!" tænkte han; "men hun er noget fornem, hun boer i et Slot, jeg har kun en Æske, og den ere vi fem og tyve om, det er ikke et Sted for hende! dog jeg maa see at gjøre Bekjendtskab!" og saa lagde han sig saa lang han var bag en Snuustobaksdaase, der stod paa Bordet; der kunde han ret see paa den lille fine Dame, som blev ved at staae paa eet Been, uden at komme ud af Balancen.

Da det blev ud paa Aftenen, kom alle de andre Tinsoldater i deres Æske og Folkene i Huset gik til Sengs. Nu begyndte Legetøjet at lege, baade at komme Fremmede, føre Krig og holde Bal; Tinsoldaterne raslede i Æsken, for de vilde være med, men de kunde ikke faae Laaget af. Nøddeknækkeren slog Kaalbøtter, og Griffelen gjorde Commers paa Tavlen; det var et Spektakel saa Kanarifuglen vaagnede, og begyndte at snakke med, og det paa Vers. De to eneste, som ikke rørte sig af Stedet, var Tinsoldaten og den lille Dandserinde; hun holdt sig saa rank paa Taaspidsen og begge Armene udad; han var ligesaa standhaftig paa sit ene Been, hans Øine kom ikke et Øieblik fra hende.

Nu slog Klokken tolv, og klask, der sprang Laaget af Snuustobaksdaasen, men der var ingen Tobak i, nei, men en lille sort Troid, det var saadant et Kunststykke.

"Tinsoldat!" sagde Troiden, "vil Du holde dine Øine hos Dig selv!"

Men Tinsoldaten lod, som han ikke hørte det.

"Ja bi til imorgen!" sagde Troiden.

Da det nu blev Morgen, og Børnene kom op, blev Tinsoldaten stillet hen i Vinduet, og enten det nu var Troiden eller Trækvind, ligemed eet fløi Vinduet op og Soldaten gik ud paa Hovedet fra tredie Sal. Det var en skrækkelig Fart, han vendte Benet lige iveiret, og blev staaende paa Kaskjetten, med Bajonetten nede imellem Brostenene.

Tjenestepigen og den lille Dreng kom strax ned, for at søge; men skjøndt de vare færdig ved at træde paa ham, kunde de dog ikke see ham. Havde Tinsoldaten raabt: her er jeg! saa havde de nok fundet ham, men han fandt det ikke passende at skribe høit, da han var i Uniform.

Nu begyndte det at regne, den ene Draabe faldt tættere end den anden, det blev en ordentlig Skylle; da den var forbi, kom der to Gadedrengene.

"Sei Du!" sagde den ene, "der ligger en Tinsoldat! han skal ud at seile!"

Og saa gjorde de en Baad af en Avis, satte Tinsoldaten midt i den, og nu seilede han ned af Rendestenen; begge Drengene løb ved Siden og klappede i Hænderne. Bevar os vel! hvilke Bølger der gik i Rendestenen, og hvilken Strøm der var; ja det havde da ogsaa skylregnet. Papiirbaaden vippede op og ned, og imellem saa dreiede den saa gesvindt, saa det dirrede i Tinsoldaten; men han blev standhaftig, forandrede ikke en Mine, saae lige ud og holdt Geværet i Armen.

BØN

Kære Gud

Engang imellem kan man godt savne at være lige så standhaftig som tinsoldaten. Lær os tålmodighed og lær os at kæmpe for de ting her i livet, som vi skal kæmpe for

Lad os mærke at du er med os hele tiden, og lær os at stole på dig, når vi har brug for det.

Tak for dagene vi har sammen her på lejren

Vær med os her, og vær med alle vores familier og venner, uanset hvor de er, og hvad de laver.

Hør os, når vi sammen beder

Fadervor...

SANGE

”Troen er ikke en klippe”

(March og Lejr nr. 77)

”Græsset er vådt” eller ”Solsortesang”

(March og Lejr nr. 73, enten morgen- eller aftensang alt efter, hvornår I holder andagt)

Lige med eet drev Baaden ind under et langt Rendesteens-Bræt; der blev lige saa mørkt, som om han var i sin Æske.

"Hvor mon jeg nu kommer hen", tænkte han, "ja, ja, det er Troldens Skyld! Ak sad dog den lille Jomfru her i Baaden, saa maatte her gjerne være eengang saa mørkt endnu!"

I det samme kom der en stor Vandrotte, som boede under Rendesteens-Brættet.

"Har Du Pas?" spurgte Rotten. "Hid med Passet!"

Men Tinsoldaten taug stille og holdt endnu fastere paa Geværet. Baaden foer afsted og Rotten bag efter. Hu! hvor den skar Tænder, og raabte til Pinde og Straa:

"Stop ham! stop ham! han har ikke betalt Told! han har ikke viist Pas!"

Men Strømmen blev stærkere og stærkere! Tinsoldaten kunde allerede øine den lyse Dag foran hvor Brættet slap, men han hørte ogsaa en brusende Lyd, der nok kunde gjøre en tapper Mand forskrækket; tænk dog, Rendestenen styrtede, hvor Brættet endte, lige ud i en stor Canal, det vilde være for ham lige saa farligt, som for os at seile ned af et stort Vandfald.

Nu var han allerede saa nær derved, at han ikke kunde standse. Baaden foer ud, den stakkels Tinsoldat holdt sig saa stiv han kunde, ingen skulde sige ham paa, at han blinkede med Øinene. Baaden snurrede tre fire Gange rundt, og var fyldt med Vand lige til Randen, den maatte synke; Tinsoldaten stod i Vand til Halsen og dybere og dybere sank Baaden, mere og mere løste Papiret sig op; nu gik Vandet over Soldatens Hoved, - da tænkte han paa den lille nydelige Dandserinde, som han aldrig mere skulde faae at see; og det klang for Tinsoldatens Øre:

"Fare, Fare, Krigsmand!

Døden skal Du lide!"

Nu gik Papiret itu, og Tinsoldaten styrtede igjennem - men blev i det samme slugt af en stor Fisk.

Nei, hvor var det mørkt derinde! der var endnu værre, end under Rendesteens-Brættet, og saa var der saa snevert; men Tinsoldaten var standhaftig, og laae saa lang han var med Geværet i Armen. -

Fisken foer omkring, den gjorde de allerforfærdeligste Bevægelser; endelig blev den ganske stille, der foer som en Lynstraale gjennem den. Lyset skinnede ganske klart og een raabte høit: "Tinsoldat!" Fisken var blevet fanget, bragt paa Torvet, solgt og kommet op i Kjøkkenet, hvor Pigen skar den op med en stor Kniv. Hun tog med sine to Fingre Soldaten midt om Livet og bar ham ind i Stuen, hvor de Allesammen vilde see saadan en mærkværdig Mand, der havde reist om i Maven paa en Fisk; men Tinsoldaten var slet ikke stolt. De stillede ham op paa Bordet og der - nei, hvor det kan gaae underligt til i Verden! Tinsoldaten var i den selvsamme Stue, han havde været i før, han saae de selvsamme Børn og Legetøjet stod paa Bordet; det deilige Slot med den nydelige lille Dandserinde; hun holdt sig endnu paa det ene Been og havde det andet høit i Veiret, hun var ogsaa standhaftig; det rørte Tinsoldaten, han var færdig ved at græde Tin, men det passede sig ikke. Han saae paa hende og hun saae paa ham, men de sagde ikke noget.

I det samme tog den ene af Smaadrenge og kastede Soldaten lige ind i Kakkelovnen, og han gav slet ingen Grund derfor; det var bestemt Trolden i Daasen, der var Skyld deri.

Tinsoldaten stod ganske belyst og følte en Hede, der var forfærdelig, men om det var af den virkelige Ild, eller af Kjærlighed, det vidste han ikke. Couleurerne vare reent gaaet af ham, om det var skeet paa Reisen eller det var af Sorg, kunde ingen sige. Han saae paa den lille Jomfru, hun saae paa ham, og han følte han smeltede, men endnu stod han standhaftig med Geværet i Armen. Da gik der en Dør op, Vinden tog i Dandserinden og hun fløi ligesom en Sylphide lige ind i Kakkelovnen til Tinsoldaten, blussede op i Lue og var borte; saa smeltede Tinsoldaten til en Klat, og da Pigen Dagen efter tog Asken ud, fandt hun ham som et lille Tinhjerte; af Dandserinden derimod var der kun Pailletten, og den var brændt kulsort.

Kommentar

Tinsoldaten giver ikke sådan bare lige op! Han havde kun ét ben, men han stod dog lige så fast som alle de andre, og som vi hører i eventyret, så er det netop ham, der skiller sig lidt ud fra mængden, der bliver interessant.

Tinsoldaten bliver forelsket i en fin danserinde, der også blot står på ét ben og danser, og selvom tingene ser umulige ud, så tror han hele tiden på sit projekt og på, at det nok skal lykkes ham at få den fine danserinde.

Om det var Gud, der fik den forelskede tinsoldat til at tro på sit projekt og holde ud også når tingene så allermest håbløst ud, det fortæller historien ikke noget om. Men sikkert er det, at tinsoldaten ikke giver op, selvom andre nok ville opgive håbet og troen på, at hans projekt kunne lade sig gøre. Selv da han ligger i kakkelovnsens flammer og føler heden omkring sig, stod han endnu standhaftigt og troede på sit projekt. Og danserinden fandt da også med vindens hjælp ind til tinsoldaten, der straks smeltede til et lille tinhjerte. I virkeligheden er det jo en sørgelig historie, der ender med at både tinsoldaten og danserinden forgår, men det er ikke det, der er budskabet i eventyret. Det er derimod budskabet om at være standhaftig og tro på sit projekt, der skal være i højsædet.

David troede i Biblen også på projektet i sin kamp mod Goliat. Selv da Goliat stod stor og mægtig foran ham og råbte var han sikker på, at Gud ville være med ham, og han kunne sejre i kampen. Hør bare denne historie:

David og Goliat I. Samuelsbog 17 (fra Bibelens Historier af Ingrid Schrøder-Hansen)

David var en ung fårehyrde, der af sin far blev sendt ud til krigen for at overbringe noget mad til sine brødre. Ude ved fronten smutter David hurtigt ind mellem de kæmpende mænd for at se, hvad der sker, og der fandt han sine brødre:

"Pil af med dig", sagde de. Men i det samme standsede hele hæren. En mand var trådt fremovre på bjergsiden. "Israelitiske trælle!" råbte han. David måbede. Aldrig havde han set sådan en kæmpe. Han var mindst tre meter høj. Hans bronzehjelm var stor som en spand. Hans brystpanser større end en tønde. Hans spyd var tykt som en tagbjælke, og dets jernspids lang som en arm. "Hvem er han?" hviskede David. "Det er Goliat fra Gat," svarede krigeren ved siden af ham. "Sådan har han stillet sig op hver dag. Han udfordrer til tvekamp."

"Hør I feje israelitter!" rungede Goliats stemme over dalen. "Er der ikke én eneste mand hos jer, der tør slås med en rigtig filister? Hvis han vinder over mig, har I vundet krigen. Men hvis jeg vinder, skal I være vores trælle. – Lusede hunde, tør I ikke slås? I er hverken mænd eller krigere, I er Sauls trælle! Og jeres gud er en luset trællegud." "Hvorfor finder I jer i det?" hvædede David. "Er der ikke en af jer, der tør slås med ham?" Hans brødre gav ham et skub: "Nu skal du ikke være fræk, din lille orm."

"Hvad får den mand, der slår Goliat?" blev David ved. "Han får kongens datter og alt det guld, han kan bære," svarede krigerne. "Men der er ingen, der kan slå Goliat." Davids ældste bror tog ham hårdt i armen: "Hvorfor blander du dig i det?"

"Du er jo bare kommet herved for at se krigen." "Tror du ikke, dine stakkels får savner dig?" sagde de to andre. "Hvad har jeg nu gjort?" sagde David. "Jeg spurgte bare!" Men nogen fortalte kongen om det, og David blev kaldt over til kongeteltet, der stod i skyggen under træernes brede krone. Saul, der var konge, så ud som om han ikke havde sovet i flere døgn. Han havde sorte rande om øjnene og dybe furer i ansigtet. Hans mundvige sank ned, da han så, hvor lille David var. "Herre konge," sagde David, "tab ikke modet. Jeg vil kæmpe mod Goliat." Saul smilede træt: "Tak skal du have min dreng, men du er kun en dreng. Goliat har været kriger i mange år." "Men jeg har været fårehyrde!" svarede David stolt. "Når en løve eller en bjørn tager et får, så plejer jeg at løbe efter

dem. Rive fåret ud af gabet på dem og slå dem ihjel. – Gud har hjulpet mig til at klare både løve og bjørn, Gud kan også hjælpe mig til at slå filisteren.”

Saul så ned: ”Så gå da min dreng. Og Gud være med dig. Vent lidt,” Saul rejste sig. ”Jeg vil i det mindste give dig mit brystpanser og mit sværd.” Men David kunne ikke røre sig i Sauls tunge rustning. ”Jeg er ikke vant til sådan noget,” pustede han og spændte brystpanseret af. ”Jeg vil helst være fri.”

Han løb ned til bækken og fandt fem runde, glatte sten, dem stak han i lommen. Og med sin stav og sin slynge i hånden gik han frem mod Goliat. ”Jeg vil kæmpe mod dig!” råbte han. Goliat spyttede ned for sig: ”Sådan en dreng! Tror du, jeg er en hund, siden du kommer med en kæp?” Han bandede ved alle sine guder: ”Hvis du kommer ét skridt nærmere, knægt, skal jeg hakke dig til foder for kragerne.” Men David råbte: ”Det bliver dig, kragerne skal hakke. Du kommer med sværd og spyd, men jeg kommer i Jahves navn. Du har hånet hans folk, derfor giver Jahve mig sejr over dig. Jeg skal vise jer filistre, hvem Israels Gud er!”

Goliat fnøs og begyndte at gå frem. Han trak sit lange sværd og svingede det, så det pøb i luften. Men David lagde hurtigt en sten i sin slynge, sigtede og kastede. Og stenen fløj som et lyn gennem luften og traf Goliat midt i panden. Den borede sig tværs gennem hjerneskallen, og Goliat åbnede munden og tabte sit svært. Så faldt han om som et træ og var død. David gik hen til kæmpen, der lå udstrakt i græsset. Han tog Goliats eget sværd og hugget hovedet af ham. Og han løftede det op i håret, så alle kunne set det, og straks da de så det skreg filistrene højt og flygtede fra Israels krigere.

Sådan vandt lille David over store Goliat. David var ikke bange. Han stolede på Gud og troede på at han ville hjælpe ham og det gjorde han. Troen kan flytte bjerge, og det er værd at huske på, når vi står over for store udfordringer, der føles helt uoverskuelige.

DAG 7 FREDAG

EVENTYR

Den lille pige med svovlstikkerne

Eventyret er ikke blevet fortalt i løbet af dagen, så start andagten med at fortælle eller genfortælle eventyret

TING

Stjernekastere – alle kan tænde en stjerne-kaster under andagten

AKTIVITET

Lav et himmel-billede. Tegn og mal på et stort lærred hvordan I tror, der ser ud i Himlen. Lad alle tage del i malingen og brug lejligheden til at få en snak om, hvad hver især maler

BØN

Kære Gud

Nogen gange kan livet gøre rigtig ondt. Hvis vi mister én, vi holder af eller bliver ramt af uheld.

Vær med os når det gør ondt, og lad os mærke dit nærvær og din trøst.

Lad os ikke være alene med de svære ting, men lad os mærke, at både du og andre er med os i både gode og dårlige tider.

Tak for dagene, vi har sammen her på lejren.

Vær med os her, og vær med alle vores familier og venner, uanset hvor de er, og hvad de laver.

Hør os når vi sammen beder Fadervor...

SANGE

"Fordi han kom og var som morgenrøden"

(March og Lejr nr. 39)

"Græsset er vådt" eller

"Solsortesang"

(March og Lejr nr. 73, enten morgen- eller aftensang alt efter, hvornår I holder andagt)

Det var saa gruelt koldt; det sneede og det begyndte at blive mørk Aften; det var ogsaa den sidste Aften i Aaret, Nytaarsaften. I denne Kulde og i dette Mørke gik paa Gaden en lille, fattig Pige med bart Hoved og nøgne Fødder; ja hun havde jo rigtignok havt Tøfler paa, da hun kom hjemme fra; men hvad kunde det hjælpe! det var meget store Tøfler, hendes Moder havde sidst brugt dem, saa store vare de, og dem tabte den Lille, da hun skyndte sig over Gaden, i det to Vogne foer saa gruelt stærkt forbi; den ene Tøffel var ikke at finde og den anden løb en Dreng med; han sagde, at den kunde han bruge til Vugge, naar han selv fik Børn.

Der gik nu den lille Pige paa de nøgne smaa Fødder, der vare røde og blaa af Kulde; i et gammelt Forklæde holdt hun en Mængde Svovlstikker og eet Bundt gik hun med i Haanden; Ingen havde den hele Dag købt af hende; Ingen havde givet hende en Skilling; sulten og forfrossen gik hun og saae saa forkuet ud, den lille Stakkel! Snefnokkene faldt i hendes lange gule Haar, der krøllede saa smukt om Nakken, men den Stads tænkte hun rigtignok ikke paa. Ud fra alle Vinduer skinnede Lysene og saa lugtede der i Gaden saa deilig af Gaasesteg; det var jo Nytaarsaften, ja det tænkte hun paa.

Henne i en Krog mellem to Huse, det ene gik lidt mere frem i Gaden end det andet, der satte hun sig og krøb sammen; de smaa Been havde hun trukket op under sig, men hun frøs endnu mere og hiem turde hun ikke gaae, hun havde jo ingen Svovlstikker solgt, ikke faaet en eneste Skilling, hendes Fader vilde slaae hende og koldt var der ogsaa hjemme, de havde kun Taget lige over dem og der peeb Vinden ind, skjøndt der var stoppet Straa og Klude i de største Sprækker. Hendes smaa Hænder vare næsten ganske døde af Kulde. Ak! en lille Svovlstikke kunde gjøre godt. Turde hun bare trække een ud af Bundtet, stryge den mod Væggen og varme Fingrene. Hun trak een ud, "ritsch!" hvor sprudede den, hvor brændte den! det var en varm, klar Lue, ligesom et lille Lys, da hun holdt Haanden om den; det var et underligt Lys! Den lille Pige syntes hun sad foran en stor Jernkakelevn med blanke Messingkugler og Messingtromle; Ilden brændte saa velsignet, varmede saa godt! nei, hvad var det! - Den Lille strakte allerede Fødderne ud for ogsaa at varme disse, - - da slukkedes Flammen, Kakelevnen forsvandt, - hun sad med en lille Stump af den udbrændte Svovlstikke i Haanden.

En ny blev strøget, den brændte, den lyste, og hvor Skinnenet faldt paa Muren, blev denne gjennemsigtig, som et Flor; hun saae lige ind i Stuen, hvor Bordet stod dækket med en skinnende hvid Dug, med fiint Porcellain, og deilig dampede den stegte Gaas, fyldt med Svedsker og Æbler! og hvad der endnu var prægtigere, Gaasen sprang fra Fadet, vraltede hen af Gulvet med Gaffel og Kniv i Ryggen; lige hen til den fattige Pige kom den; da slukkedes Svovlstikken og der var kun den tykke, kolde Muur at see.

Hun tændte en ny. Da sad hun under det deiligste Juletræ; det var endnu større og mere pyntet, end det hun gennem Glasdøren havde seet hos den rige Kjøbmand, nu sidste Jul; tusinde Lys brændte paa de grønne Grene og brogede Billeder, som de der pynte Boutikvinduene, saae ned til hende. Den Lille strakte begge Hænder i Veiret - da slukkedes Svovlstikken; de mange Julelys gik høiere og høiere, hun saae de vare nu de klare Stjerner, een af dem faldt og gjorde en lang Ildstriben paa Himlen.

"Nu dør der Een!" sagde den Lille, for gamle Mormoer, som var den eneste, der havde været god mod hende, men nu var død, havde sagt: naar en Stjerne falder, gaaer der en Sjæl op til Gud.

Hun strøg igjen mod Muren en Svovlstikke, den lyste rundt om, og i Glandsen stod den gamle Mormoer, saa klar, saa skinnende, saa mild og velsignet.

"Mormoer!" raabte den Lille, "O tag mig med! jeg veed, Du er borte, naar Svovlstikken gaaer ud; borte ligesom den varme Kakelevn, den deilige Gaasesteg og det store velsignede Juletræ!" - og hun strøg ihast den hele Rest Svovlstikker, der var i Bundtet, hun vilde ret holde paa Mormoer; og Svovlstikkerne lyste med en saadan Glands, at det var klarere end ved den lyse Dag. Mormoer havde aldrig før været saa smuk, saa stor; hun løftede den lille Pige op paa sin Arm, og de fløi i Glands og Glæde, saa høit, saa høit; og der var ingen Kulde, ingen Hunger, ingen Angst, - de vare hos Gud!

Men i Krogen ved Huset sad i den kolde Morgenstund den lille Pige med røde Kinder, med Smiil om Munden - død, frosset ihjel den sidste Aften i det gamle Aar. Nytaarsmorgen gik op over det lille Liig, der sad med Svovlstikkerne, hvoraf et Knippe var næsten brændt. Hun har villet varme sig! sagde man; Ingen vidste, hvad smukt hun havde seet, i hvilken Glands hun med gamle Mormoer var gaaet ind til Nytaars Glæde!

Kommentar

Eventyret om den lille pige med svovlstikkerne er måske et rigtigt sørgeligt eventyr, eller måske er det et rigtig lykkeligt eventyr. Det handler om, hvordan vi ser på eventyret og hvordan vi ser på livet, eller måske mere præcist, hvordan vi ser på døden. Døden kan selvfølgelig være et vanskeligt emne at tage op på en sommerlejr, men det kan også være et emne, der giver rigtig god mening at sætte ord på. Alt for mange steder oplever børn (og voksne) at vi snakker uden om døden og ikke tør forholde os til den, men det betyder jo ikke, at den ikke eksisterer eller at børn ikke tænker den. Brug derfor eventyret om den lille pige med svovlstikkerne til at sætte ord på nogle af de svære ting.

Kort før eventyret slutter får vi at vide, hvor dejligt det var for den lille pige, da hun så sin afdøde mormor og blevet taget op til Gud, hvor der ingen kulde var, ingen sult og ingen angst. Men straks bliver vi revet ud af dejligheden... i sidste afsnit får vi beskrivelsen af døden i al sin gru. En lille pige frosset ihjel på selve nytårsaften, der på H. C. Andersens tid var som juleaftenen, hvor alle var sammen og ønskende hinanden godt nytår. Men hvorfor nu denne beskrivelse af døden, hvorfor slutter eventyret ikke bare efter det flotte afsnit, hvor vi fik at vide, hvor smukt det var hos Gud? Ja eventyrerne ender ikke altid bare lykkeligt, men i virkeligheden afhænger slutningen af Den lille pige med svovlstikkerne helt af os, der hører historien. Hvis vi tror på liv efter døden, at Gud venter i Paradis, så bliver slutningen ikke helt så ulykkelig, for så husker vi, hvordan den lille pige mødte sin mormor og kom til et sted, hvor der hverken var sult, nød eller angst.

Ingen har været i Himlen og kommet tilbage derfra, så vi ved ikke, hvordan tingene skal forstås eller ser ud. Men i Biblen får vi forskellige fortællinger og billeder på, hvordan evigheden eller paradiset skal forstås. Et af dem er i Biblens sidste tekst, Johannes' Åbenbaring, der er en ret vanskelig og ikke særlig brugt tekst. Der er mange dele af teksten, der er helt uhyggelig og meget mærkelig, men der er også dele, der fint kan bruges til en andagt. F.eks. denne beskrivelse af, hvad der sker i det evige liv.

Fra Afsløringen (Johannes Åbenbaring) kapitel 21, 1-5 (Fra Den nye Aftale)

Nu så jeg en ny himmel og en ny jord. Den første himmel og den første jord var forsvundet, og havet fandtes ikke længere. Og jeg så den hellige by, det ny Jerusalem, komme ned fra himlen, fra Gud, og byen var gjort parat som en brud der er smykket for sin mand. Fra tronen hørte jeg en høj stemme der sagde: "Nu bor Gud hos menneskene, og han vil være sammen med dem. De skal være hans folk, og han vil være hos dem som deres Gud. Han vil tørre enhver tåre væk fra deres øjne, og der skal ikke længere være nogen død. Sorg, gråd og smerte vil høre op, for alt det der var før, er forsvundet"

Kun det gode er tilbage i himlen og alt det onde er forsvundet. Det er et billede på evigheden og billede på, hvad der sker i livet efter døden. Derfor skal vi ikke frygte døden og det, der kommer, men det ændrer selvfølgelig ikke på, at det er meget sørgeligt at høre historien om den lille pige, hvis liv er så hårdt og barskt, at hun synes det vil være bedre ikke at være her. Det er ikke godt, hvis livet her på jorden er så hårdt, at det eneste man ser frem til er livet efter døden. Ofte ser man, at folk i f.eks. Zambia eller andre lande, hvor man skal kæmpe for maden og sit liv hver dag, har en meget stærk tro på livet efter døden, for det er først der, de synes tingene ser ok ud. Vi ved ikke, hvad der sker efter døden, og det står ikke i vores magt at gøre hverken fra eller til i forhold til, hvad der sker den dag, vi dør. Men vi kan være med til at gøre noget i livet FØR døden. Vi kan være med til, at alle vores medmennesker både tæt på og langt væk får et liv med så mange gode oplevelser og dage, at de ikke blot går og venter på livet efter døden.

Spil evt. Eric Claptons sang "Tears in Heaven" som del af andagten. Han skrev sangen da hans søn døde, og for ham er der ingen tvivl om, at sønnen nu er i Himlen. De to er adskilte, og Claptons tanker kredsen om sønnen og om hvordan det vil være, når de mødes i Himlen. Kan de genkende hinanden og kan de holde hinanden i hånden? En ting er sikker, Eric Clapton er sikker på, at adskillelsen ikke varer ved, for evigheden

er til. De to skal mødes igen i Himlen! Hvordan det kommer til at foregå, og hvordan de ser ud, det ved ingen, men troen på livet efter døden er sikker.

Teksten til "Tears in Heaven" lyder således

Would you know my name
If I saw you in heaven
Will it be the same
If I saw you in heaven
I must be strong, and carry on
Cause I know I don't belong
Here in heaven

Would you hold my hand
If I saw you in heaven
Would you help me stand
If I saw you in heaven
I'll find my way, through night and day
Cause I know I just can't stay
Here in heaven

Time can bring you down
Time can bend your knee
Time can break your heart
Have you begging please
Begging please

Beyond the door
There's peace I'm sure.
And I know there'll be no more...
Tears in heaven

Would you know my name
If I saw you in heaven
Will it be the same
If I saw you in heaven
I must be strong, and carry on
Cause I know I don't belong
Here in heaven

Cause I know I don't belong
Here in heaven

Det er oplagt, at denne andagt bliver en samtale med alle deltagerne og ikke blot en enetale, hvor man får at vide, hvad man skal føle eller tænke omkring døden. Så læg op til at andagten bliver mere snak og dialog end I måske har gjort i de øvrige andagter. Vær også klar til at der er nogen, som børnene kan snakke med efter andagten, hvis de har brug for at snakke med en voksen.